

Den
danske
nationalkommission

VI SKABER DEMOKRATI SAMMEN

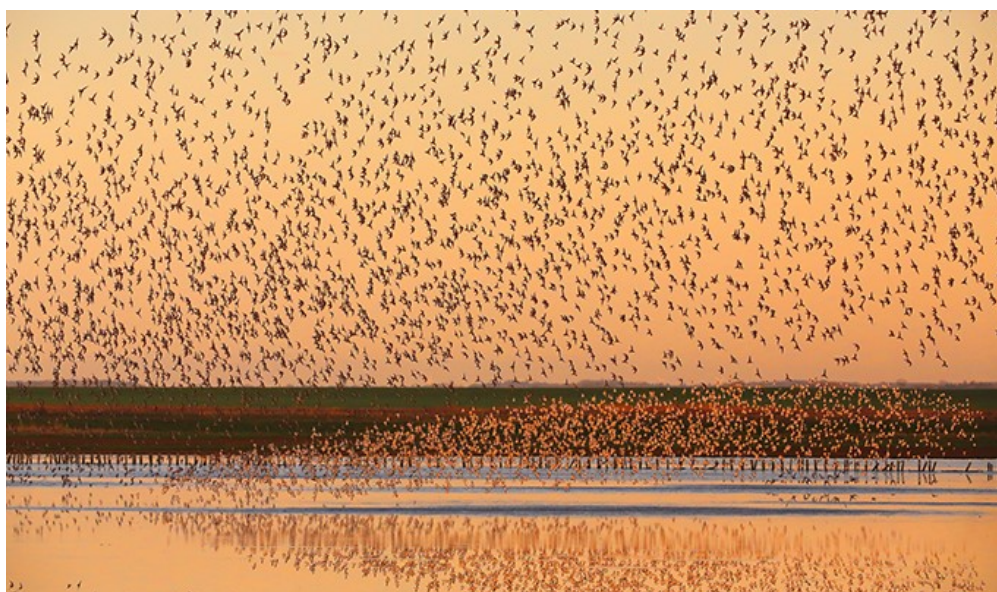
**Strategi for den danske
UNESCO-nationalkommission
2025-2028**

Roskilde Domkirke – UNESCO Verdensarv. Foto: Keld Holm

Indhold

UNESCO I DANMARK: VI SKABER DEMOKRATI SAMMEN	5
4 STRATEGISKE PRIORITETER	7
UNESCO PÅ DANMARKSKORTET	8
GODE UDDANNELSER OG GLOBALT MEDBORGERSKAB SKABER EN BEDRE FREMTID	9
YTRINGSFRIHED, VIDEN, DIGITAL DANNEELSE OG DIALOG SKABER DEMOKRATI	12
UNESCO-STEDER OG LOKALSAMFUND UNDERSTØTTER BÆREDYGTIG UDVIKLING	15
LIGESTILLING OG LIGE MULIGHEDER UANSET BAGGRUND	19
NATIONALKOMMISSIONEN OG PROTEKTOR H.K.H. PRINSESSE MARIE	23

Vadehavet – UNESCO Verdensarv. Foto: Tandrup Naturfilm

//

I 2025 er det 80 år siden, at UNESCO blev grundlagt i kølvandet på to frygtelige verdenskrige. Grundtanken var og er, at kun ved at opbygge en fælles forståelse for andre nationers kulturer og synspunkter på et demokratisk grundlag kan en varig fred sikres. I dag er dét formål mere relevant end nogensinde før. Værdier som ytringsfrihed, respekt for alle menneskers værd, god uddannelse til alle og bevarelse af natur- og kulturarv skal fortsat være grundpiller i UNESCOs arbejde på verdensplan. Det forudsætter, at vi fra dansk side konstant arbejder for at fremme et levende demokrati, som vi aldrig må tage for givet.

I den danske UNESCO-nationalkommission arbejder vi for at forankre disse kerneværdier i vores alles hverdag. Det gør vi i fællesskab med det levende civilsamfund og forenings- og organisationsliv, vi har stærke traditioner for i Danmark. Nationalkommissionens strategi for 2025-2028 skal bidrage til at styrke alle de mange UNESCO-aktiviteter i Danmark: verdensmålsskoler, verdensarvssteder, geoparker, biosfæreområder, lærende og kreative byer og meget mere. Med strategien vil vi arbejde for at udvikle UNESCO-steder som en særlig indsats. Samtidigt vil uddannelse blive placeret endnu mere centralt i UNESCO-arbejdet og derigennem bidrage til både dannelse og uddannelse af livsduelige børn og voksne.

//

Christine Antorini, formand for den danske UNESCO-nationalkommission

UNESCO I DANMARK: VI SKABER DEMOKRATI SAMMEN

"Since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed"

Sådan står der på et monument ved UNESCOs hovedsæde i Paris. UNESCO er FNs organisation for uddannelse, videnskab, kultur og medier. Organisationen er grundlagt ud fra troen på, at internationalt samarbejde på disse områder, som er grundlæggende for en demokratisk udvikling, bidrager til en bedre fremtid.

UNESCO og verdensmålene

UNESCOs arbejde er stadig aktuelt. Vi nærmer os deadline for de 17 ambitiøse verdensmål, der blev vedtaget i 2015. Verdensmålene er en global indsats, og resultaterne skal vurderes i 2030. En usikker og fragmenteret verdensorden understreger vigtigheden af et styrket internationalt og globalt samarbejde om at nå verdensmålene. Det gælder også for landene i det globale syd, som spiller en stadig vigtigere rolle på den globale scene.

Den globale udvikling i forhold til lige muligheder for alle forstærker behovet for en folkelig involvering både internationalt og i Danmark. Det gælder indsatser mod klimakrise, ulighed, mangel på sikkerhed og udfordring af ytringsfrihed og adgang til pålidelig information. Samspillet mellem verdensmålene er centralt i UNESCOs arbejde og er en inspiration for de nuværende og kommende UNESCO-initiativer i Danmark. UNESCOs vision handler om fremtiden, og derfor er arbejdet med at involvere og engagere unge både internationalt og i de nationale aktiviteter centralt i UNESCOs strategi.

Den danske UNESCO-nationalkommission

Civilsamfundet og engagerede borgeres deltagelse er indlejret i UNESCOs dna takket være landenes nationalkommissioner. Den danske UNESCO-nationalkommission har til opgave at oplyse og rådgive den danske regering og civilsamfundet i Danmark om UNESCOs værdier og arbejde. Nationalkommissionen spiller også en vigtig rolle som brobygger mellem UNESCOs globale og lokale arbejde. Medlemmerne repræsenterer på hver deres område en ekspertise inden for UNESCOs ansvarsområder. Nationalkommissionen arbejder internationalt ved at bidrage til UNESCOs normsættende arbejde og ved at repræsentere Danmark i UNESCO. Nationalkommissionen er den samlede figur for UNESCO-aktørerne i Danmark, som i daglig tale kaldes UNESCO-familien. Se oversigt over alle nationalkommissionens medlemmer på side 21.

UNESCO-familien

UNESCO-familien består af UNESCO Verdensmålsskoler, kreative og lærende byer, verdensarvssteder, geoparker, biosfæreområder, UNESCO-ambassadører, UNESCO-chairs på undervisningsinstitutioner, ungeambassadører, UNESCO-samlingerne på Moesgaard Museum og civilsamlingsorganisationer inden for kultur, uddannelse, videnskab og medier.

UNESCO-familien arbejder for at synliggøre, udbrede og omsætte UNESCOs værdier til konkrete indsatser. Og der er nok at tage fat på. Det gælder fx på det grønne område, hvor UNESCOs fysiske steder som geoparker og biosfæreområder er en enestående mulighed for at fremhæve unikke naturområder og bæredygtige forvaltningsprincipper.

Tværgående samarbejde

På tværs af de strategiske indsatser vil vi i nationalkommissionen fortsætte det tætte samarbejde om UNESCO med danske myndigheder nationalt som internationalt. Det sker sammen med Børne- og Undervisningsministeriet, Kulturministeriet, Forsknings- og Uddannelsesministeriet, Udenrigsministeriet samt Danmarks faste delegation ved UNESCO. Vi vil fortsætte det tætte samarbejde med de andre nordiske lande om at fremme fælles værdier og dagsordener i UNESCOs globale arbejde.

UNESCO-familien

Verden over er UNESCOs forskellige aktiviteter og steder en del af et fællesskab. I Danmark kalder vi fællesskabet for "UNESCO-familien". Familiemedlemmerne er godkendt af UNESCO for deres særlige indsatser inden for forskellige områder relateret til uddannelse, bæredygtighed, kulturarv, videnskab og medier.

Se kortet på side 7 over UNESCO-familien i Danmark.

4 STRATEGISKE PRIORITETER I 2025-2028

GODE UDDANNELSER OG GLOBALT MEDBORGERSKAB SKABER EN BEDRE FREMTID

UNESCOS værdier skal bringes i spil i flere danske skoler og uddannelsesinstitutioner. Det sker bl.a. i kraft af netværket af UNESCO-skoler og ved at understøtte, at UNESCO-steder i Danmark i højere grad bliver omdrejningspunkter for læring, fællesskaber og samarbejde. Det skal desuden ske gennem arbejdet med uddannelse for bæredygtig udvikling og initiativer, hvor trivsel og ligestilling på tværs af social baggrund, køn og kultur er i centrum.

YTRINGSFRIHED, VIDEN, DIGITAL DANNElse OG DIALOG SKABER DEMOKRATI

Vi vil arbejde for at øge fokus på adgang til pålidelig information og ytringsfrihed for kritiske stemmer som forskere, journalister og kunstnere. Vi vil samtidigt spille UNESCOS værdier aktivt ind i de demokratiske muligheder og udfordringer, som udviklingen af digitale medier og kunstig intelligens rejser.

UNESCO-STEDER OG LOKALSAMFUND UNDERSTØTTER BÆREDYGTIG UDVIKLING

UNESCO-stederne, som repræsenterer vores fortid og fremtid i forhold til kultur og natur, skal i endnu højere grad styrke bæredygtig dannelse. Det sker gennem de mange aktiviteter og inddragelse af børn og voksne i deres lokalområde, og vi vil understøtte både eksisterende UNESCO-steder og udviklingen af nye UNESCO-steder i Danmark.

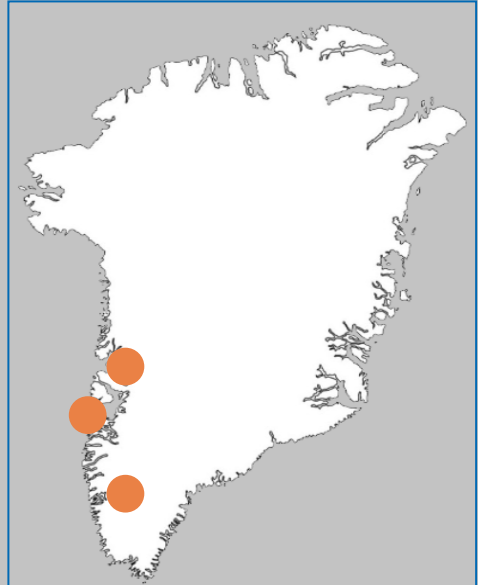
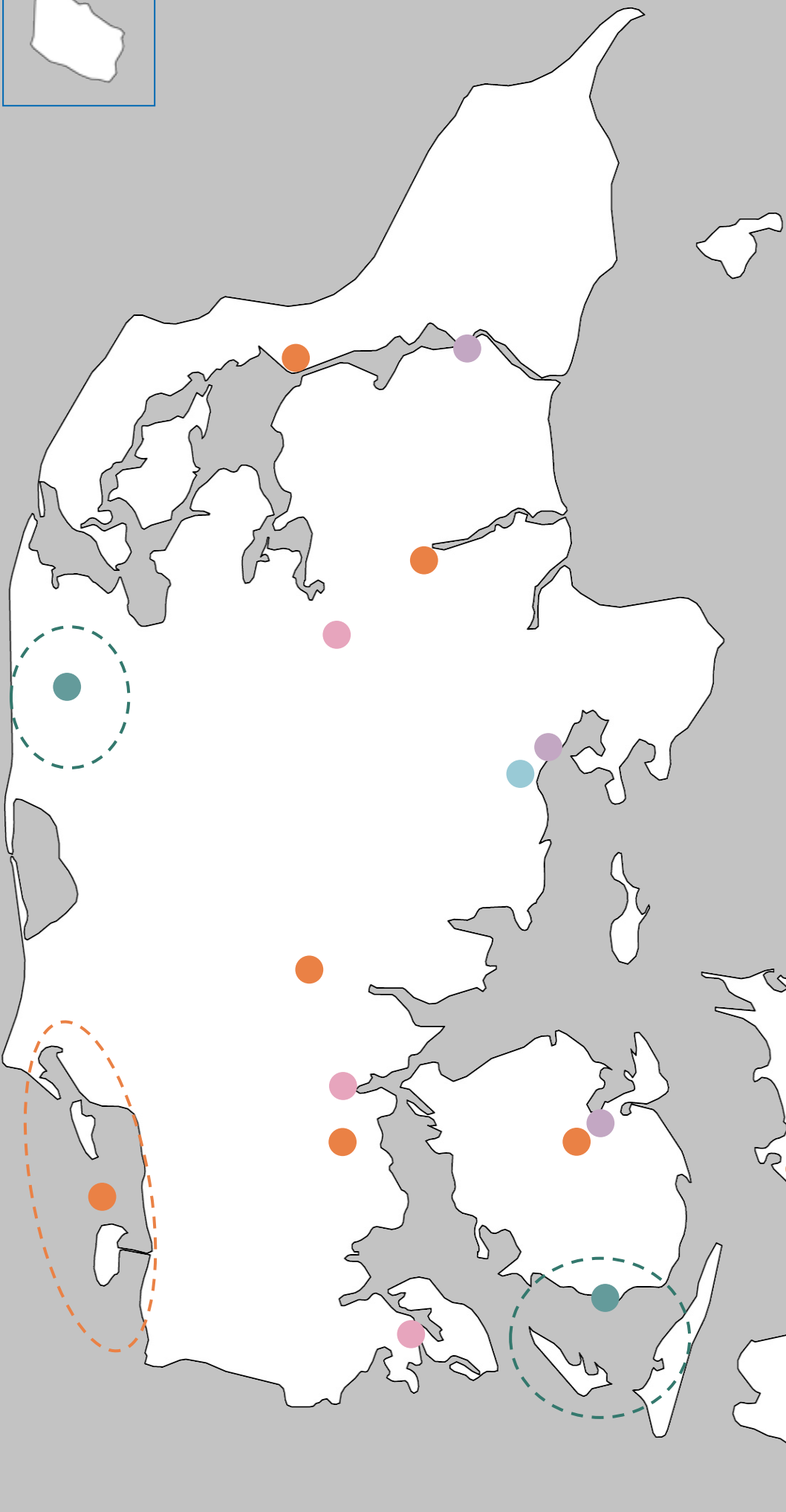
LIGESTILLING OG LIGE MULIGHEDER UANSET BAGGRUND

Vi vil styrke dialogen med uddannelsessteder, medier, kulturen og forskning om værdien af at fremme ligestilling og lige muligheder for alle uanset baggrund som en fundamental værdi for et demokratisk og moderne samfund.

UNESCO PÅ DANMARKSKORTET

- UNESCO geopark/biosfæreområde
- UNESCO verdensarv
- UNESCO lærende byer og kreative byer
- Videnskabsaktiviteter
- UNESCO Samlingerne

Se derudover alle UNESCO verdensmålsskolerne [her](#)

Note: UNESCO-steder pr. februar 2025

Strategisk prioritet 1

Gode uddannelser og globalt medborgerskab skaber en bedre fremtid

Verdensmål 4: Kvalitetsuddannelse

Alle skal sikres lige adgang til kvalitetsuddannelse, og alles muligheder for livslang læring skal fremmes.

Læs mere: [Mål 4: Kvalitetsuddannelse](#) | [Verdensmålene.dk](#)

GODE UDDANNELSER OG GLOBALT MEDBORGERSKAB SKABER EN BEDRE FREMTID

Lige muligheder for uddannelse til alle uanset baggrund, køn og etnicitet er fundamentet for vores demokratiske samfund.

Uddannelse står centralt i FNs 17 verdensmål. Verdensmål 4 går bl.a. ud på, at alle piger og drenge skal have mulighed for at gennemføre gratis, inkluderende grundskoleundervisning og ungdomsuddannelse af høj kvalitet. I Danmark vil vi have særligt fokus på, at alle børn og unge motiveres til at udvikle deres potentialer med kvalitetsuddannelser både inden for erhvervsrettede og gymnasiale uddannelser. Unges uddannelsesvalg er stadig bundet af sociale, kønsmæssige og kulturelle forskelle, som bl.a. betyder, at væsentligt flere drenge søger tekniske uddannelser, og væsentligt flere piger søger uddannelser rettet mod sundheds- og omsorgssektoren.

Unges trivsel og læring er udfordret af den digitale og teknologiske udvikling bl.a. i form af udbredelsen af sociale medier og kunstig intelligens. Samtidig er det centralt, at børn og unge får den nødvendige viden, kompetencer og værdier, der skal til for at

fremme bæredygtig udvikling. En af løsningerne er digital dannelse sammen med UNESCOs otte nøglekompetencer til uddannelse for bæredygtig udvikling. Det er forudsætningen for globalt medborgerskab og bæredygtig dannelse, som er et omdrejningspunkt for UNESCO-arbejdet både i Danmark og internationalt.

UNESCO-skolerne er væsentlige aktører i arbejdet med at omsætte UNESCOs uddannelsespolitiske værdier til konkret handling i Danmark. Vi har UNESCO-skoler i hele Danmark både blandt grundskoler, erhvervs- og gymnasieuddannelser samt på de videregående uddannelser. Nationalkommissionen er optaget af at videreudvikle det store, aktive netværk af UNESCO-skoler, ligesom nationalkommissionen vil arbejde for at bygge bro mellem skolernes verdensmålsaktiviteter, UNESCO-stederne og de øvrige aktiviteter i UNESCO-familien.

UNESCOs otte nøglekompetencer

I 2017 samlede UNESCO otte tværgående bæredygtighedskompetencer. Kompetencerne er sammenhængende og centrale for at opnå FNs verdensmål. De otte kompetencer er:

1. Systemtænkning	5. Samarbejde
2. Fremtidskompetence	6. Kritisk tænkning
3. Normativ kompetence	7. Selvrefleksion
4. Strategisk kompetence	8. Integreret problemløsning

Læs mere: [UNESCO cross-cutting and specialized SDG competencies](#) | [UN SDG:Learn](#)

Greening Education Partnership

Greening Education Partnership er et globalt UNESCO-initiativ, som støtter lande i at håndtere klimakrisen ved at sætte uddannelse i centrum. Initiativet udgør en åben global samarbejdsplatform for regeringer og andre interessenter. Platformen har til formål at forberede alle elever på at tilegne sig nødvendige viden, færdigheder, værdier og holdninger til at tackle klimaforandringer og fremme bæredygtig udvikling.

Læs mere: [Greening Education Partnership | UNESCO](#)

Bæredygtig dannelse skal udvikles både i og uden for skolerne. UNESCOs verdensarv og andre UNESCO-steder kan medvirke til at give både lokalsamfund og den bredere befolkning interesse for og indsigt i fx opretholdelsen af biodiversitetsområder og kulturarv i samspil med bæredygtige foreningsaktiviteter, turisme m.v. Her skal der i højere grad bygges bro mellem såvel nationale netværk (fx Uddannelse for Bæredygtig Udvikling) som internationale netværk (fx Greening Education Partnership), der fremmer god uddannelse, globalt medborgerskab og bæredygtig dannelse.

Vi vil arbejde for, at Danmark sammen med de andre nordiske lande bliver en aktiv spiller i UNESCO-netværket [Greening Education Partnership](#), der har til formål at understøtte elever med den

nødvendige viden, færdigheder og handlekraft til at kunne håndtere klimaforandringer og fremme bæredygtig udvikling.

Solid viden og valide data om uddannelse i et globalt perspektiv er også en UNESCO-opgave, som vi i Danmark kan gøre endnu bedre brug af. Gode data er forudsætningen for politikudvikling på uddannelsesområdet i overensstemmelse med verdensmålene, og UNESCOs "[Global Education Monitoring Report](#)" samler og omsætter data til analyser og viden om udviklingen i de 192 lande, som er med i rapporten. Kendskabet til UNESCOs arbejde er dog stadig begrænset i Danmark, og derfor vil nationalkommissionen bidrage til at udbrede viden om UNESCOs arbejde også på dette område.

Vi vil arbejde for:

- at videreudvikle et aktivt netværk af UNESCO-skoler i Danmark både inden for grundskolen, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser. Vi vil bidrage til at bygge bro mellem netværket og resten af UNESCO-familien, så UNESCO-steder kan spille en aktiv rolle i globalt medborgerskab og bæredygtig dannelse.
- at Danmark deltager i Greening Education Partnership og udbrede viden til organisationer, grupper og institutioner i Danmark.
- at udbrede viden om UNESCOs uddannelsesarbejde bl.a. via den årlige "Global Education Monitoring Report".
- at styrke digital dannelse, så fremtidige generationer både mestrer og forholder sig kritisk til teknologi.
- at understøtte undervisning, som motiverer elever til at vælge de uddannelser, de er interesserede i også på tværs af traditionelle kønsnormer. Vi vil fx understøtte, at flere piger og kvinder vælger at uddanne sig inden for STEM (Science, Teknologi, Engineering, Matematik), og at flere drenge og mænd uddanner sig inden for sundheds- og omsorgssektoren.
- at styrke underviseres kendskab til UNESCOs otte nøglekompetencer og arbejdet med [Uddannelse for bæredygtig udvikling](#) (UBU).

UNESCO Verdensmålsskoler

UNESCO Verdensmålsskoler er et verdensomspændende skolenetværk med fokus på undervisning, der sætter globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling på skemaet. Netværket består af ca. 11.500 skoler og uddannelsesinstitutioner i 182 lande. I Danmark og Grønland er 94 uddannelsesinstitutioner med i netværket (januar 2025), og det tæller både grundskoler, efterskoler, gymnasier, erhvervsskoler, professionshøjskoler samt HF og VUC.

Læs mere: [UNESCO Verdensmålsskoler - UNESCO ASP](#)

Strategisk prioritet 2

Ytringsfrihed, viden, digital dannelse og dialog skaber demokrati

Verdensmål 16: Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Vi vil støtte fredelige og inkluderende samfund. Vi vil give alle adgang til retssikkerhed og opbygge effektive, ansvarlige og inddragende institutioner på alle niveauer.

Læs mere: [Mål 16: Fred, retfærdighed og stærke institutioner | Verdensmålene.dk](#)

YTRINGSFRIHED, VIDEN, DIGITAL DANNELSE OG DIALOG SKABER DEMOKRATI

Ytringsfrihed, kunst og viden er forudsætninger for et åbent og demokratisk samfund. En fri presse og en offentlig debat, hvor alle kan udtrykke sig frit, er fundamentet for et levende demokrati.

FNs verdensmål 16 er centralt for UNESCO. Det handler om at støtte fredelige og inkluderende samfund ved at sikre adgang til pålidelig information og beskytte journalisters, kunstneres og forskeres fundamentale frihedsrettigheder.

Udviklingen inden for kunstig intelligens og digitale teknologier påvirker dette betydeligt. Teknologier har givet langt flere mennesker på verdensplan muligheden for at ytre sig, givet nye perspektiver for forskning og skabt nye typer vidensdannelse. Men de indeholder også risici for bl.a. mis- og disinformation, udbredelse af forskelsbehandling samt manglende kontrol over de bagvedliggende teknologier. Derfor er digital dannelse afgørende for fremtidens åbne og demokratiske samfund.

Journalister skal kunne arbejde uafhængigt, mediers redaktionelle frihed skal respekteres, videnskabeligt arbejde skal kunne udføres uden begrænsninger, og kunstnere skal kunne udfordre og ægge til debat uden at føle sig truet. Det danske initiativ "Critical Voices" sætter fokus på de tre professioner, som er i frontlinjen, og viser værdien af at arbejde på tværs af UNESCOs sektorer. Vi vil være aktive i de relevante internationale fora inden for UNESCO-programmer for medier, kultur og forskning, ligesom vi vil

deltage i World Press Freedom Day [World Press Freedom Day](#) og [Det internationale tiår for forskning for bæredygtig udvikling](#).

Vi arbejder for at omsætte arbejdet med Critical Voices til indsats i Danmark, for vi har brug for alle nye idéer i lyset af klimaforandringer og andre trusler mod vores fred, frihed og de økosystemer, der er vores livsgrundlag. Kunstnere, forskere og journalister er afgørende for at vise, hvor vores samfund ikke er bæredygtige, og at pege på nye måder at leve og forstå verden på.

NGO'er er på samme vis uvurderlige i deres vedvarende arbejde for at sikre bred og demokratisk inddragelse. Også de kan være udfordrede på deres ret til at organisere sig og ytre sig frit og kritisk. UNESCO står sammen med de mange, der arbejder i NGO'er for bl.a. fred, demokrati, uddannelse og klima. Vi støtter, at de inddrages i undervisning på skoler og på UNESCO-stederne for at gøre formidlingen levende og nærværende med et lokalt engagement og medejerskab.

Alle skal sikres mulighed for at være aktive og trykke medborgere både digitalt og i andre offentligheder, bl.a. gennem adgang til uddannelse, viden og kultur samt initiativer og foreninger.

UNESCO skal være med til at sikre transparens, så mennesker bevarer ansvaret for og kontrol over systemer, der bygger på kunstig intelligens, så det fx fortsat er muligt at overtrumfe systemer, der fx krænker grundlæggende menneskerettigheder. Det kræver en dannelsesproces, der fremmer forståelsen for både muligheder og risici ved teknologierne. Vi vil arbejde for at fremme en respektfuld demokratisk samtale gennem vores demokratiske infrastruktur og

gennem frie, troværdige og kritiske publicistiske medier.

Unge har en central rolle i forhold til ytringsfrihed med andre perspektiver og forståelse af teknologi, og hvordan den kan understøtte globalt medborgerskab og bæredygtig dannelse. Det skal ske samtidigt med lige muligheder for deltagelse uanset social baggrund og med ansvar for ligestilling, etik og rettigheder – også i den digitale verden.

Vi vil arbejde for:

- at fremme den globale overvågning af ytringsfrihed for særligt betydningsfulde aktører som journalister, kunstnere og forskere i regi af Critical Voices og relatere den til danske forhold. Vi vil søge at overføre erfaringerne med arbejdet for journalisters sikkerhed til kunstnere og forskere med samme udfordringer.
- at gøre aktivt brug af kunstneres, forskeres, journalisters og NGO'ers viden og ekspertise i UNESCOs arbejde med uddannelse og UNESCO-steder. Vi vil åbent og nysgerrigt inddrage nye perspektiver i arbejdet med at indfri verdensmålene.
- at understøtte de publicistiske mediers overgang til en fremtid præget af kunstig intelligens, så samfundene kan bevare medier af høj kvalitet til gavn for den demokratiske samtale.
- at medvirke til at højne den generelle digitale dannelse i befolkningen, skærpe kritisk sans og teknologisk nysgerrighed.
- at sikre, at unge bliver meningsfuldt inddraget i UNESCOs arbejde og beslutningsprocesser såvel nationalt som internationalt.
- at værdier som ytringsfrihed, diversitet, ligestilling, etik, kultur og transparens indgår i debatten om digitale mediers muligheder og risici.
- at Danmark er en aktiv aktør i UNESCOs programmer og udvalgte events for derigennem at præge organisationens strategiske prioriteringer. Det omfatter programmer som fx [International Programme for the Development of Communications](#), der skal styrke mediernes uafhængighed og pluralisme, og [2005-konventionen](#) der har til formål at beskytte og fremme kulturel mangfoldighed.
- at indstifte en dansk UNESCO-pris, der har fokus på ytringsfrihed, viden, digital dannelse og dialog.

Critical Roles

Critical Roles er et initiativ, der er igangsat af den danske delegation ved UNESCO, som led i det danske medlemskab i UNESCOs Man and the Biosphere Council. Med udgangspunkt i UNESCO-værktøjer undersøger Critical Roles, hvordan håndtering af planetære kriser hænger sammen med bekæmpelse af spredning af mis- og disinformation. Initiativet har fokus på videnskabens og forskernes afgørende rolle i krydsfeltet mellem governance, natur, forskningsfrihed og partnerskaber med kultur- og mediesektoren.

Strategisk prioritet 3

UNESCO-steder og lokalsamfund understøtter bæredygtig udvikling

UNESCO Biosfæreområde Møn

Biosfæreområder er modelområder for bæredygtig udvikling. De samler borgere, virksomheder og institutioner, så der bliver skabt balance mellem mennesker og natur samt skabt lokale løsninger for bæredygtig udvikling.

I Danmark er Møn og de omkringliggende øer som det første sted udnævnt til UNESCO Biosfæreområde. Her arbejder man bl.a. med videndeling og udvikling af lokale projekter som fx landsbyfællesskaber med fokus på biodiversitet.

Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

Byer og lokalsamfund skal være inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige.

Læs mere: [Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund | Verdensmålene.dk](#)

UNESCO-STEDER OG LOKALSAMFUND UNDERSTØTTER BÆREDYGTIG UDVIKLING

UNESCO-steder er både natur og kultur. De bidrager til at forstå, hvordan kloden er skabt, hvordan menneskeheden har udviklet den og samtidig udviklet sig.

Ved at beskytte vores globale natur- og kulturarv beskytter vi det umistelige. Det er alt det, der har gjort os til dem, vi er, og alt det, som går i arv til dem, der kommer efter os. Den materielle og den immaterielle kulturarv skaber sammen med landskabets udformning forudsætningerne for menneskets samspil med naturen. Den skaber grundlaget for de traditioner og værdier, som er bærende for samfund, demokratier og det enkelte menneskes og fællesskabets identitet.

Verdensmål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund er tæt forbundet med UNESCO-stedernes kerneopgave, nemlig beskyttelse, bevarelse, forvaltning og udvikling af kultur- og naturarven. Vi vil bidrage til at synliggøre og støtte UNESCO-stederne – ikke kun for at bevare, men også for at forme fremtiden ved at forstå fortiden. UNESCO-stederne skal samtænkes med UNESCOs andre mandatområder som fx uddannelse, så børn og unge oplever UNESCO-stedernes betydning for fortid og fremtid. Forvaltningen af UNESCO-stederne kræver både viden, dialog med partnere og interessenter og samarbejde i lo-

kalsamfundet. Derfor vil vi gerne understøtte UNESCO-stedernes inddragelse af forskellige aktører i arbejdet med at forvalte og udvikle stederne. Vi vil gøre en særlig indsats for at engagere UNESCO-familien i at sætte deres forskellige kompetencer i spil, hvor de er repræsenteret i de lokale UNESCO-steder. Mange tusinde børn og voksne møder hvert år UNESCO-aktiviteter og dermed også de unikke værdier bag FN og UNESCO-arbejdet, som udgør fundamentet for et levende demokrati. I samarbejdet mellem lokale UNESCO-steder og aktiviteter ligger en unik mulighed for at synliggøre de værdier, som fx verdensarv, geoparker, biosfæreområder, lærende byer og kreative byer har til fælles.

Helt i den ånd, som FNs Brundtland-rapport formulerede visionen i 1987, og som FNs verdensmål har gjort helt konkret frem til 2030, har UNESCO også en særlig rolle i forhold til bæredygtig udvikling. UNESCO-steder kan bidrage til ideer om løsninger på globale udfordringer som klimakrisen og tab af biodiversitet. Vi vil bistå og fremme UNESCO-steder som geoparker og biosfæreområder, som har en vigtig rolle i forhold

Immateriel kulturarv

Den immaterielle kulturarv eller den levende kulturarv er den kultur, vi ikke fysisk kan gribe fat i, men som vi genkender og udlever – traditioner, kundskaber og måder at være sammen på. Man kan ikke bevare levende kultur på samme måde, som man kan bevare en gammel kirke eller et landskab. En madtradition eller en folkedans eksisterer kun, hvis mennesker udøver den.

Rigsfællesskabet er på UNESCOs liste over immateriel kulturarv med:

- Qilaatersorneq: grønlandsk tromme-dans og -sang
- Den nordiske klinkbådstradition (sammen med Finland, Færøerne, Island, Norge, Sverige og Åland)

til en sikre en bæredygtig fremtid. Vi vil både bistå eksisterende områder og støtte nye områder, som måtte ønske at opnå UNESCO-status. Det kræver samarbejde – både lokalt, nationalt og internationalt.

Danmark står sammen med resten af verdens lande over for en omfattende bæredygtig omstilling af vores samfund. En retfærdig og effektiv omstilling forudsætter, at befolkninger og beslutningstagere har tillid og lytter til videnskaben. Det betyder også, at politiske meldinger underkastes kritisk debat, og at også kunst- og kulturlivet får lov til at spille en både kreativ og kritisk rolle.

Samtidig er der særlige udfordringer ved at tale om komplekse problemer som klimaforandringer og biodiversitetstab. Det er ikke blevet lettere i en digital og teknologisk tidsalder, hvor misinformation spredes hurtigt. Forskere, journalister og kunstnere skal understøttes i deres arbejde og samar-

bejde om at kommunikere om klima-, biodiversitets- og miljøspørgsmål. Debatten er ofte polariseret, og deres muligheder for – og ret til – at deltage skal beskyttes.

Den grønne omstilling kræver interdisciplinære indsatser. Vi vil sætte fokus på den rolle, som forskning, medier og kultur spiller i at fremme en naturforvaltning, der er inkluderende og bæredygtig. Her er UNESCO også en del af [FNs tiår for Havforskning for bæredygtig udvikling 2021-2030](#) med fokus på viden, der understøtter en bæredygtig udnyttelse af havet, og [FNs tiår for forskning i bæredygtig udvikling 2024-2033](#).

UNESCO-steder er vigtige laboratorier for at udvikle menneskets forhold til kyst og hav i lyset af igangværende havstigninger. I relation hertil har Danmark, Grønland og Færøerne etableret en [fælles komite for tiåret for havet](#), som vil være afsæt for dette arbejde.

UNESCO Lærende byer og Kreative byer

Lærende byer er et internationalt netværk, der skal styrke samarbejde mellem byer, der vil skabe bæredygtig udvikling baseret på livslang læring. I Danmark er Sønderborg en del af netværket.

Kreative byer er et internationalt netværk, der skal styrke samarbejde mellem byer, der har kreativitet som en strategisk faktor for bæredygtig udvikling. I Danmark er Kolding og Viborg en del af netværket.

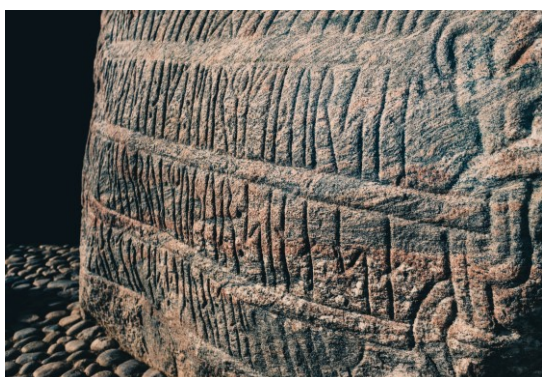
Vi vil arbejde for:

- at synliggøre UNESCOs værdier og arbejde gennem UNESCO-stederne og dermed skabe politisk opbakning og forståelse for vigtigheden af FNs UNESCO-initiativer – også i Danmark.
- at inspirere UNESCO-steder til at samarbejde med de øvrige UNESCO-initiativer i lokalområdet og særligt at inddrage børn og unge bl.a. via netværket af UNESCO-skoler og samtidig benytte sig af de understøttende redskaber, som UNESCO tilbyder.
- at understøtte danske myndigheders løbende arbejde med de danske UNESCO-steder herunder arbejde for administrativ bistand til nuværende og kommende UNESCO-steder i Danmark
- at vise betydningen af at skabe et narrativ om det at være et UNESCO-sted for bl.a. turisme, foreningsliv, lokal identitet og udvikling af bæredygtige byer og lokalsamfund.
- at bistå nuværende og kommende UNESCO-steder med fokus på bæredygtig udvikling – som geoparker og biosfæreområde.
- at bidrage til det globale samarbejde om forvaltningen af UNESCO-biosfæreområder verden over.
- at bistå UNESCO-steder med fokus på bæredygtig udvikling med at sætte fokus på forskningsaktiviteter i Danmark og i samarbejde med nabolandene inden for rammen af både [FN-tiåret for Ocean Science](#) og [FN-tiåret for Science for Sustainable Development](#).

UNESCO Verdensarv: Jelling-monumenterne

Verdensarvskonventionen forpligter lande til at bevare den kultur- og naturarv, som er umistelig for menneskeheden. I Danmark er der otte verdensarvssteder, samt tre i Grønland.

Jelling-monumenterne har været på UNESCOs verdensarvsliste siden 1994 og omfatter Harald Blåtands kæmpe byggeri med runesten, kirke, høje og palisade. Jelling er et slående eksempel på mødet og overgangen mellem den gamle og den nye tro. Fra troen på Odin til troen på Kristus.

Pressefoto: Jelling-monumenterne

UNESCO Global Geopark: Det Sydfynske Øhav

UNESCO Globale Geoparker er steder og landskaber af geologisk vigtighed, hvor der er en sammenhængende tilgang til beskyttelse, uddannelse og bæredygtig udvikling. I Danmark er der tre geoparker: Det Sydfynske Øhav, Odsherred og Vestjylland.

Geopark Det Sydfynske Øhav fortæller historien om, hvordan havstigninger mod slutningen af sidste istid sammen med isens fremstød og tilbagetrækninger har formet det landskab, vi finder i dag, og hvordan den geologiske udvikling har formet menneskets aktivitet og kultur i området.

Foto: Mikkel Jezequel – Geopark Det Sydfynske Øhav

Strategisk prioritet 4

Ligestilling og lige muligheder uanset baggrund

Verdensmål 5: Ligestilling mellem kønnene

Der skal opnås ligestilling mellem kønnene, og kvinders og pigers rettigheder og muligheder skal styrkes.

Læs mere: [Mål 5: Ligestilling mellem kønnene | Verdensmålene.dk](#)

LIGESTILLING OG LIGE MULIGHEDER UANSET BAGGRUND

Ligestilling og lige muligheder går på tværs af alle indsatserne i strategien. Ligestilling er grundlæggende i et vel-fungerende demokrati. UNESCOs arbejde og konkrete initiativer bygger på værdien om at fremme lige muligheder for alle uanset køn, alder, social baggrund, etnicitet, seksuel orientering og kønsidentitet.

Nationalkommissionen har særligt fokus på ligestilling og lige muligheder inden for undervisning, medier, kultur og forskning. Ligestilling er integreret del af bæredygtig dannelse, og verdensmål 5 omfatter ligestilling mellem kønnene.

Globalt set er der behov for at fremme pigers og kvinders muligheder for at vælge en uddannelse og deres ret til at bestemme over egen krop. Danmark har tilsluttet sig UNESCOs Call for Action, som er et vigtigt værktøj til at fremme læringsmiljøer uden diskrimination både i Danmark og globalt set. Reproduktiv sundhed forstået som adgang til og retten til at vælge prævention, adgang til sikre graviditeter og fødsler samt information om forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme er stadig nødvendige dagsordener globalt set. Men grundlæggende rettigheder som fx retten til abort er truet, også i lande hvor vi ellers tog det for givet, at kvinder har retten over egen krop.

Dette afspejler også vigtigheden i UNESCOs arbejde med '[Comprehensive Sexuality Education](#)', der ud over reproduktiv sundhed også adresserer grundlæggende

årsager til ulighed og dertilhørende udfordringer.

I en dansk kontekst skal vi fortsat arbejde med inkluderende læringsmiljøer uanset køn og baggrund uden mobning og diskrimination i skolerne, i foreningslivet og i andre fællesskabsbærende institutioner. Der er stadig et stykke vej til en fordomsfri og lærende tilgang til seksuel sundhed, seksuel og kønsidentitetsmæssig frihed og ordentlig seksualundervisning til alle børn og unge – også i Danmark. Og der er stadig strukturelle barrierer i forhold til køn, barsel, ansvaret for børn, socialt betingede levevilkår og adgang til pension, der skævrider det danske samfund set i forhold til reelt lige muligheder for alle.

Skævvridningen fortsætter også ind i de nye dagsordener inden for udvikling af teknologi, sociale medier og anvendelse af kunstig intelligens, hvor kvinder konsekvent er stærkt underrepræsenterede i udviklingen og brugen af nye teknologier. Det er desværre stadig en stor udfordring at sikre en afbalanceret repræsentation af stemmer i et pluralistisk landskab inden for journalistik og medier, kultur samt forskning og videnskab.

35%

af alle studerende i STEM-fagene (science, technology, engineering, mathematics) på verdensplan er kvinder

Kilde: UNESCO.org

Vi vil arbejde for:

- at styrke UNESCOs dialog med uddannelsessteder, medier, kulturen og forskning om at fremme ligestilling og lige muligheder for alle uanset baggrund og køn.
- at uddannelse i digital dannelse og fremtidens teknologiske kompetencer er lige for alle uanset baggrund og køn.
- at fremme reproduktiv sundhed og seksualundervisning i Danmark og i resten af verden samt fremme kvinders ret til egen krop – også i de lande, hvor den ret aktuelt indskrænkes.
- at formidle UNESCOs overvågning af globale tendenser vedrørende social og kulturel ulighed mellem kønnene. Vi vil sikre ligestillingsperspektivet på tværs af vores fokusområder, og vi vil stille skarpt på udfordringer med vold og mobning baseret på køn, seksualitet og kønsidentitet i skoler.
- at understøtte initiativer, der bidrager til et øget fokus på ligestilling i forskning, så flere kvinder vælger forskningsvejen.

UNESCOs Call for action: Closing the Gender Gap in Science

UNESCOs *call to action* FRA 2024 om manglende ligestilling i videnskaberne er en opfordring til at fjerne barrierer for, at piger og kvinder kan indfri deres fulde potentiale i videnskaber, og at de ikke bliver frarådet at vælge en videnskabelig karrierevej. Opfordringen er rettet mod politikere og beslutningstagere verden over samt mod universiteter, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, fonde, filantropiske organisationer og den private sektor.

Nationalkommissionen og protektor H.K.H. Prinsesse Marie

Nationalkommissionen og dens medlemmer

Den danske UNESCO-nationalkommission består af medlemmer fra universiteter, uddannelsesinstitutioner, offentlige institutioner og ngo'er inden for UNESCOs kerneområder.

Nationalkommissionen. Fra venstre: Christine Antorini, Mogens Blicher Bjerregård, Peter C. Kjærgaard (udtrådt 2025), Suzanne Moll, Signe Tolstrup Mathiasen, Claus Staal, Morten Teilmann Jørgensen, Shideh Pourzahed, Nis Rømer, Mads Randbøll Wolff, Ida Ebbensgaard, Jeppe Kiel Christensen. På billedet mangler Julian Lo Curlo, Henriette T. Holmegaard og Anne Mette Rahbæk. Foto: Rasmus Elmquist Casper.

Protektor H.K.H. Prinsesse Marie

H.K.H. Prinsesse Marie er protektor for Den danske UNESCO-nationalkommission og synlig ambassadør for UNESCOs arbejde både i Danmark og internationalt.

Foto: Steen Brogaard

Kolofon

Strategi for den danske UNESCO-nationalkommission 2025-2028

Redaktion:

Sekretariat for den danske UNESCO-nationalkommission, Børne- og Undervisningsministeriet

Layout:

Forside: Ole Schwander.

Sekretariat for den danske UNESCO-nationalkommission, Børne- og Undervisningsministeriet

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til unesco@uvm.dk

Udgivet af:

Den danske UNESCO-nationalkommission, 2025. Oplag 1.

Ilulissat Isfjord: UNESCO Verdensarvssted. Foto: Bo Albrechtsen

